

ORBIT^{VZW}

BONDGENOOT IN
SUPERDIVERSITEIT
EN MIGRATIE

Voortgangsrapport 2024 - 2025

Vlaanderen
verbeelding werkt

Inleiding

Fijn dat u ons voortgangsrapport wil lezen! Het geeft een beknopt inzicht in onze dagelijkse werking, de processen die we op gang brengen en de maatschappelijke verandering die we beogen. Het laat je proeven van een aanbod dat burgers, organisaties, maar ook administraties en overheden benadert als bondgenoten in de realisatie van een inclusieve en rechtvaardige samenleving. Een samenleving die haar weg zoekt in de werkelijkheid van migratiebewegingen & evolutie naar meer superdiversiteit.

We bevinden ons in een scharnierjaar. Op 15 december 2024 hebben we aan de Vlaamse Overheid een nieuw beleidsplan bezorgd voor de periode 2026 - 2030. We kijken er naar uit om het met beide handen vast te pakken.

Goede lectuur!

En... wil je met ons meewerken? Laat van je horen: info@orbitvzw.be

Opvang & Oriëntatie mensen zonder wettig verblijf (O&O) | een win-win

Wat in 2017 begon als een droom, leidde er ondertussen toe dat er in 2024 **56 opvangplaatsen zijn in 4 verschillende steden** (Gent, Antwerpen, Brugge en Kortrijk) om mensen zonder wettig verblijf de **ruimte te geven te werken aan een duurzaam toekomstperspectief**. Ook in de Stad Brussel werd een oriëntatieproject gestart, voorlopig nog zonder opvangvoorziening.

De projecten zijn **lokaal verankerd** en worden opgezet door verschillende actoren. De steden, de sociale sectoren (OCMW en/of CAW) en het ruimere middenveld verbinden zich aan elkaar om een lokaal initiatief op te zetten. Soms krijgt een lokale vereniging extra middelen om het aantal deelnemers te kunnen verruimen. De projecten zijn verbonden aan FEDASIL die als federale administratie opvolging verzekert.

ORBIT krijgt middelen voor de coaching en ondersteuning van de projecten. Zo begeleidt ORBIT bijv. het **lerend netwerk** tussen de projectmedewerkers. Het geeft ruimte om uit te wisselen over alle aspecten van hun opdracht. Eén extra lerend netwerkmoment werd opengesteld voor een ruimer publiek in de vorm van deze [netwerkdag van 24 oktober 2024](#) in de Karel De Grote Hogeschool in Antwerpen. Deze netwerkdag werd georganiseerd in samenwerking met [‘Laat ze Leren’ het netwerk van scholen met leerlingen zonder wettig verblijf van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen](#) én het Kinderrechtencommissariaat. Er waren 80 aanwezigen.

We dragen ook bij tot de weging van de impact van de projecten. In een **strategische werkgroep** plannen we onze interventies naar lokale, Vlaamse, Federale en Europese overheden en administraties.

Verder werken we samen met steden, burgerinitiatieven en CAW's om **nieuwe projecten mogelijk te maken**. We maken het engagement zichtbaar van lokale actoren door de

uitgave van brochures die hun concrete werking toont en toelicht. In 2024 werkten we aan een nieuwe editie over Gentse initiatieven. De publicatie is voorzien in 2025.

“De dossiers die we via de O&O van Gent ontvangen, zijn het type dossiers die we qua kwaliteit nodig hebben om te werken.” Dat vertelde Ellen Verheyden, diensthoofd Alternatieven voor Detentie van de Dienst Vreemdelingen ons tijdens een overleg. Zij schreef ook met volle overtuiging het voorwoord van onze [Win win-brochure](#), waarin je **verhalen** vindt van mensen die via opvang en oriëntatie een duurzaam toekomstperspectief konden uitbouwen. In 2025 volgt een tweede druk.

De Opvang & Oriëntatieprojecten hebben **niet alleen betekenis voor de doelgroep**. Er wordt ondertussen gebouwd aan vertrouwen tussen diensten en organisaties die elkaar eerder vanop een afstand bekeken. Ze doen dat vanuit de wetenschap dat ze elkaar nodig hebben. Het middenveld heeft het vertrouwen van de doelgroep, de Dienst Vreemdelingenzaken neemt beslissingen over verblijf. We zijn het niet altijd met mekaar eens, maar voor het eerst kunnen we dankzij de dienst Alternatieven voor Detentie op casusniveau overleggen, dat is een doorbraak.

Ook bij de sociaal werkers die in de opvanginitiatieven werken, voelen we het enthousiasme. “Eindelijk is er tijd voor échte begeleidingen, eindelijk mogen we tot het gaatje gaan voor mensen”.

In het **verkiezingsjaar 2024** lieten we geen gelegenheid onbenut om de sterkte van de O&O projecten in de verf te zetten. Op ons druk bijgewoonde [leerdebat migratie van 5 maart 2024](#) bracht Nikolas, als bewoner van O&O op indrukwekkende wijze zijn verhaal. Vier afgewezen asielaanvragen, acht jaar op de dool en dan eindelijk de juiste psychosociale en juridische begeleiding waardoor hij dan toch internationale bescherming kreeg. Hij was fier, hij stond er en had het mooiste kostuum aan van heel de zaal. Nikolas riep daar de beleidsmakers en ons op om meer opvangplaatsen te realiseren om meer mensen op het spoor te zetten naar een duurzaam legaal perspectief hier of elders.

ORBIT blijft intussen ook samenwerken met partners in Nederland en wil met de steun van PICUM.org de **Europese Commissie ervan overtuigen** om middelen te laten gaan naar lidstaten, steden en organisaties die samen met mensen op zoek gaan naar duurzame toekomstperspectieven.

We doen dit alles in de volle overtuiging dat O&O projecten een win-win zijn voor mensen zonder wettig verblijf en de hele samenleving. Het doorbreken van perspectiefloosheid bespaart ons geld en leed en levert duurzaamheid en iedereen meer veiligheid.

Deze werking is toevertrouwd aan stafmedewerker Hilde Geraets (hilde@orbitvzw.be) en vrijwillig medewerkster Tetty Rooze

Deze werking wordt mogelijk gemaakt mede met de steun van

ORBIT bondgenoot voor een menswaardig(er) migratiebeleid

ORBIT investeerde in 2024 in initiatieven die een menswaardig(er) migratiebeleid moeten bevorderen.

In een ruimer perspectief blijven we ons inzetten voor de **basisrechten van mensen zonder wettig verblijf**. Voorbeelden daarvan zijn de publicatie van voorstellen voor een [gemeentelijk beleid naar mensen zonder wettig verblijf](#). We zetten verder in op de promotie van de [‘Contactkaart’ voor mensen zonder wettig verblijf en hun begeleiders](#).

Voor het **overheidsbeleid naar migranten en mensen met een migratiegeschiedenis** publiceerden [we deze #pasklarezinnen](#). Ze vormden de leidraad voor onze contacten met politieke partijen die vanuit de meerderheid meewerkten aan de ontwikkeling van het Vlaamse en Federale Regeerakkoord.

ORBIT modereerde ook in 2024 de **Werkgroep Migratie & Werknemersbescherming** die vooral focust op EU- en niet-EU-werknemers die in België komen werken of aanvragers internationale bescherming die na vier maanden procedure mogen werken. De werkgroep bestaat uit de drie vakbonden en zes ngo's (11.11.11., FAIRWORK Belgium, Caritas International, Beweging.net, Vluchtelingenwerk Vlaanderen en ORBIT vzw). Het Federaal Migratiecentrum Myria is waarnemend lid. De werkgroep komt om de zes weken samen. De werkgroep publiceerde een [standpunt met verwachtingen](#) omtrent het thema in het perspectief van de regeerakkoorden. Op 14 oktober 2025 volgt **een studiedag over ‘Arbeidsmigranten en hun huisvesting’**.

De ORBIT-werking rond migratie & asiel wordt **gestuurd vanuit een open werkgroep**. In deze stuurgroep – met een mix aan experts van onderuit – wordt de actua van het migratiebeleid behandeld. De impact op de rechtszekerheid van de betrokkenen en op de concrete werking van lokale sociale verenigingen wordt in de werkgroep geëvalueerd.

We hadden bijzondere aandacht voor [de situatie van de tijdelijk beschermde uit Oekraïne](#) waarvoor wij voortdurend alert moesten blijven. ORBIT was partner tot de herfst 2024 van de **Infolijn Vluchtelingen** die werd opgezet door Vluchtelingenwerk Vlaanderen, ORBIT en CAW Oost-Vlaanderen. ORBIT verzorgde daarbinnen de aandacht voor de opvang en huisvestingsnoden van de duizenden tijdelijk ontheemden. **We drongen in 2024 aan op meer structurele aandacht voor deze doelgroep. Ook in 2025**

confronteren wij – samen met Vluchtelingenwerk Vlaanderen en Caritas International - de nieuwe regeringen met [een vernieuwde oproep](#) over de slinkende aandacht.

Regelmatig **waarschuwen we kabinetten, administraties en het middenveld** voor de impact van de verstrenging van het beleid door bijv. het ontoegankelijk maken van opvang en noodopvang voor bepaalde groepen of het laten aanslepen van een oplossing voor [bepaalde doelgroepen](#). Recent deden we een [bevraging bij medeburgers uit Syrië](#) in België om hun mening te vernemen over hun toekomstperspectief. We [publiceerden een samenvatting](#) van de antwoorden van 65 respondenten.

Deze werking wordt gedragen door de ORBIT-stuurgroep Migratie & Asiel en verschillende stafmedewerkers.

De Nieuwe Buren | een beweging voor meer woningen voor nieuwkomers

DE NIEUWE BUREN

Wie erkend wordt als vluchteling of de status subsidiair beschermde krijgt, krijgt maximaal 4 maanden tijd om de federale opvangstructuur te verlaten. Met meestal beperkte taalkennis en zoekvaardigheden moeten zij op zoek naar een woning op een reeds krappe private huurmarkt. Voor velen is dat onbegonnen werk. Overal in Vlaanderen zetten solidaire burgers en **meer dan 20 burgerinitiatieven** zich in om hen te ondersteunen in die zoektocht.

Met het **lerend netwerk De Nieuwe Buren** wil ORBIT hen versterken in hun engagement. Dat doen we door hen te verbinden, te informeren, door nieuwe initiatieven te faciliteren en ad hoc ondersteuning te bieden. We geven de signalen over de verschillende drempels waarmee vluchtelingen geconfronteerd worden ook door aan beleidsmakers en administraties.

Voor dit project **werkten we daarnaast in 2024 ook samen met overheidsinstanties, middenveldorganisaties en religieuze en levensbeschouwelijke groepen** om de woonproblematiek bij vluchtelingen het hoofd te bieden. We gingen lokaal burgers ondersteunen, op **studiereis naar Leverkusen** met verschillende relevante actoren en in gesprek met beleidsmakers en administraties over werkbare oplossingen. We bleven ook **aandachtig voor de situatie van mensen uit Oekraïne**.

Begin 2024 worden wij gecontacteerd door een **vrijwilliger uit de Rupelstreek**. De vrijwilliger in kwestie ondersteunt op dat moment al meer dan een jaar een Palestijns gezin in hun zoektocht naar een woning. Het betreft twee ouders en zes kinderen die een woning huren bij de lokale woonmaatschappij. De vader was hier initieel alleen toegekomen en had onder de veronderstelling dat hij alleenstaande zou blijven, **een appartement met een slaapkamer toegewezen gekregen**.

Aangezien het appartement maar over één slaapkamer beschikt en dit gezin van zes moet huisvesten, wordt deze als **overbezet en dus ongeschikt verklaard**. Het gezin wordt uit de woning gezet en moet voor het einde van januari hun woning verlaten. Er is al meerdere malen geprocedeerd waardoor de deadline om een nieuwe woonst te vinden niet meer kan worden verplaatst naar een later moment.

Op het moment dat wij dit signaal ontvangen, wordt het gezin omringd door drie actoren: de vrijwilliger, de woonmaatschappij en het OCMW. Elk speelt een andere rol. Gezien de hoogdringendheid van de situatie betrekken wij er het **Vlaams Kinderrechtencommissariaat** bij. Dak- en thuisloosheid is namelijk naast een schending van de grondrechten eveneens in strijd met de kinderrechten. Wij vragen hen om vanuit hun missie en visie een overleg bijeen te roepen met alle partijen.

Het overleg vindt plaats een week voor de datum waarop ze de woning moeten verlaten. De situatie wordt nogmaals geschetst voor alle actoren, onder wie ook de voorzitter van het bijzonder comité van het OCMW. Na een moeizaam begin worden er uiteindelijk toch enkele werkbare pistes geopend. **Uiteindelijk kan het gezin tijdelijk in een leegstaande sociale woning worden gehuisvest die buiten het reguliere huurstelsel aan het OCMW wordt verhuurd**. De vrijwilliger vond nadien een andere woning voor het gezin. Het gezin stelt het nu goed.

Dit initiatief droeg bij aan onze missie en visie omdat:

- Mede door ons toedoen een vrijwilliger is geholpen en het recht op wonen van het gezin werd gerealiseerd.
- We door het kinderrechtencommissariaat te betrekken ook aan beleidswerk deden. Zij namen de situatie van mensen op de vlucht mee in hun analyse van de beleidsnota 2024-2029.
- We met dit initiatief tot een werkbare oplossing konden komen door beleidsmakers, administraties en organisaties samen rond tafel te brengen.
- Er een creatieve woonoplossing werd gevonden die mogelijk reproduceerbaar is op andere plekken.

Onze **stafmedewerker Julien Aernoudt** (julien@orbitvzw.be) was in 2024 in voortdurend contact met burgers en burgerinitiatieven. Hij deed **23 werkbezoeken** en **probeerde 5 nieuwe initiatieven** op te zetten in regio Middenkust, de Denderstreek, Mechelen, Antwerpen en Noord-Limburg.

Samen met het **team van De Nieuwe Buren** werden **twee beleidsteksten** samengesteld: “Pasklare zinnen voor een woonbeleid naar erkende vluchtelingen, subsidiair beschermden en tijdelijk beschermden uit Oekraïne” en “Pasklare zinnen voor een lokaal woonbeleid naar erkende vluchtelingen, subsidiair beschermden en tijdelijk beschermden uit

Oekraïne”. Ze waren het uitgangspunt voor een **leerdebat op 5 februari** met vertegenwoordigers van burgerinitiatieven, organisaties en politici van Groen, Vooruit, CD&V en Open-VLD. N-VA was afwezig. Daaropvolgend organiseerden we ook een netwerklunch waarbij burgerinitiatieven kennis konden maken met verschillende actoren zoals de Huurdersbond, het CIB en Housing First van SAAMO in Brussel.

Daarnaast namen we ook deze initiatieven:

- In voorbereiding op de regeringsonderhandelingen liepen we een traject met UNHCR, IOM, Vluchtelingenwerk, LEVL en Caritas International rond huisvesting.
- We organiseerden een **strategisch netwerkoeverleg** met burgerinitiatieven rond beleidsaanbevelingen voor de verschillende beleidsniveaus.
- We investeerden in de voorbereiding van het **PATH-project** waarin we met **IOM België** en **FEDASIL** de komende jaren samenwerken aan de transitie van erkende vluchtelingen van opvang naar huisvesting. Het project is gestart op 1 januari 2025.

ORBIT en de inzet voor tijdelijk ontheemden uit Oekraïne

Van bij de aanvang van de invasie van Russische troepen in Oekraïne houden we mee de vinger aan de pols omtrent de integratie en vooral huisvestingskansen voor de tijdelijk beschermden. Zij verblijven legaal op het Belgisch grondgebied en genieten de daaraan verbonden rechten.

Met onder meer de steun van EPIM en private fondsen

Onder1Dak met een vluchteling | leegstand in de eigen woning wordt een troefkaart voor wonen, inburgeren en maatschappelijke participatie van nieuwkomers

De zoektocht naar een woning blijft een heikel punt voor erkende vluchtelingen en op deze wijze worden integratie en inburgering belemmerd in het nieuwe thuisland. We willen vanuit onze missie en visie dat het (internationale) recht op wonen wordt nageleefd zodat erkende vluchtelingen een vlotte start ervaren en niet nog meer de diepte worden ingeduwd.

Er zijn meerdere oplossingen voor de woningnood die erkende vluchtelingen en tijdelijk beschermden nu moeten ondergaan. Eén daarvan is het [samenhuizen Onder1Dak met een vluchteling](#).

ORBIT werkte in 2024 samen met burgers en burgerinitiatieven uit het netwerk van De Nieuwe Buren, overheidsinstanties (OCMW 's, administraties,...), middenveldorganisaties, vrijwilligers, de kerken, religieuze en levensbeschouwelijke groepen om het samenhuizen met vluchtelingen en tijdelijk beschermden uit Oekraïne te bevorderen.

We zorgden voor informatie, handige [praktische tools](#) en begeleiding voor wie met en/of voor mensen op de vlucht werkt. Het resultaat is dat meer eigenaars hun huis concreet openstellen voor het samenhuizen met een vluchteling. Zo konden meerdere vluchtelingen sneller de opvangcentra verlaten en met een woonzekerheid hun nieuwe toekomst opbouwen. **Want een nieuw Begin begint óók Onderdak.**

Toen Els en haar gezin besloten om hun deur open te stellen voor Amir, een jonge erkende vluchteling uit Syrië, wisten ze niet precies wat ze konden verwachten. Maar ze wisten wel waarom ze het deden: de zoektocht naar een woning bleek voor erkende vluchtelingen nog steeds een groot obstakel. Zonder een vast adres was integratie bijna onmogelijk en velen dreigden verder in onzekerheid te belanden.

De eerste maanden waren wennen voor iedereen. Zowel Amir als het gezin van Els moest zich aanpassen aan elkaar. Maar stap voor stap groeide er vertrouwen. Met een vast adres kon Amir sneller werk vinden en een netwerk opbouwen. Els zag hoe haar kinderen met hem optrokken en hoe hij langzaam echt deel werd van hun gezin. Zo zijn zij en haar gezinsleden permanente buddy's voor Amir.

Er zijn meer mensen die bereid zijn om hun huis open te stellen. Er zijn echter voorwaarden: ze moeten goed worden begeleid en ondersteund. Dankzij de steun die wij met ORBIT nu al kunnen bieden hebben al tientallen vluchtelingen sneller de opvangcentra kunnen verlaten. Er is echter **een volwaardige begeleidingsdienst** nodig. Dat is de uitdaging voor 2025 en volgende jaren.

ORBIT-medewerker Gilles Salem (gilles@orbitvzw.be) heeft in 2024 41 huiseigenaars bezocht en 31 vluchtelingen kunnen koppelen aan een nieuwe woonplek. Er waren 5 interventies bij gemeenten om het Zorgwonen en Melding Tijdelijk Wonen toe te lichten of te faciliteren. Er werden 6 werksessies georganiseerd met andere organisaties om te werken aan een basismodel voor een begeleidingsdienst. Er werden #pasklarezinnen met onze aanbevelingen uitgeschreven voor lokale en bovenlokale bestuursakkoorden.

In 2025 wil ORBIT dit verder uitbouwen, zodat nog meer mensen de stap zetten naar samenhuizen. Soms langs een Melding Tijdelijk Wonen of ook langs de formule Zorgwonen. We schrijven aan een **handleiding** voor het Onderdak Samenhuizen met een vluchteling. We investeren in [vormingssessies](#) op aanvraag en plannen er zelf. We gaan langs bij kandidaat-eigenaars die hun woning willen openstellen, om daarna een goede match te maken met een kandidaat-inwoner.

We geloven erin! Want **een thuis is meer dan een dak boven je hoofd** – het is een plek waar een nieuw begin mogelijk wordt.

Mede met de steun van UNHCR België/Luxemburg en twee private fondsen

Naar meer relatieopbouw tussen (jonge) christenen en moslims én tussen alle levensbeschouwingen en religies in de Stad Antwerpen

Spanningen in relatie tot moslims en de islam worden in onze samenleving gevoed door fake news dat circuleert op (sociale) media en door bewuste haatspraak. Een aantal mythes over een verhoogde aankomst van moslims door migratie wordt in stand gehouden. Dat terwijl op dit ogenblik de meeste migranten die zich in Europa vestigen christelijk gelovig zijn. Dergelijke stemmingmakerij brengt de sociale cohesie in onze samenleving in gevaar.

ORBIT ziet - vanuit haar **missie en visie - de relatieopbouw tussen christenen en moslims als één van de hefboomen** om onze superdiverse migratiesamenleving een goede ruggengraat te geven. We willen de ontmoeting en samenwerking tussen deze grootste groepen gelovigen versterken om de basis te leggen voor een thuisgevoel. We willen dat beide groepen samen hun verantwoordelijkheid opnemen in en voor de democratische rechtsstaat.

ORBIT werkte daartoe in 2024 samen met interlevensbeschouwelijke en interreligieuze werkers, burgers, onderwijsinstellingen en organisaties in Vlaanderen en Brussel. Zij zijn de bondgenoten om bruggen te bouwen tussen moslims en christenen in het onderwijs en de brede samenleving. De werking wordt ontsloten door **de website www.romc.be** .

In samenwerking met El Kalima vzw hebben we in 2024 **voor onderwijsinstellingen en lokale verenigingen een brief voor het einde van de ramadanmaand** opgesteld (7 verschillende talen), om kracht en moed toe te spreken aan al degenen die vasten. De Ramadanbrief speelt een belangrijke, verbindende rol, zeker nu de christelijke vasten samenvalt met de islamitische vastenmaand. ORBIT liet een wenskaart ontwikkelen om felicitaties bij het feest van het einde van de ramadanmaand persoonlijker te kunnen sturen of overhandigen. De brief einde ramadan werd op 250 exemplaren verspreid en bezorgd aan lokale islamitische verenigingen en moskeeën. De wenskaart werd verkocht of verdeeld op 1750 exemplaren.

Vanuit onze mondelinge bevraging in de stuurgroep Relatieopbouw Moslims-Christenen is gebleken dat de **Ramadanbrief en Ramadanwenskaart** positief worden ontvangen, zowel door individuen als door de moslimgemeenschappen in Vlaanderen en Brussel. Niet alleen de verkoop maar ook de verhalen van de concrete overhandiging die ons bereiken, zijn hoopgevend. De impact en het bereik van dit initiatief wordt bevestigd.

Het resultaat daarvan is dat de drempel om een moslimgemeenschap en/of individuen te ontmoeten opnieuw verlaagd is, waardoor er nieuwe samenwerkingen kunnen ontstaan. Dit draagt bij aan een sterkere verbinding tussen moslims en christenen in de samenleving.

In 2025 geven we een **nieuwe Ramadanbrief en wenskaart** uit en bezorgen die aan moslimgemeenschappen en individuen, met als doel hen te inspireren en verbinding te bevorderen tussen verschillende gemeenschappen. De kaart werd getekend door Stephanie Dehennin.

Daarnaast heeft Orbit in 2024 samengewerkt met de secundaire school Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie in Bornem in het kader van de jaarlijkse Diversiteitsdag op 16 december 2024. De school nodigt interlevensbeschouwelijke en interreligieuze werkers uit om een vorming te geven of een getuigenis te delen.

In samenspraak met de leraar heeft ORBIT gekozen voor het thema 'Beeldvorming & (religieuze) identiteit' als vormingssessie. Dit onderwerp werd geselecteerd vanwege de sterke en vaak negatieve invloed van media op jongeren. De vorming werd met succes 3 keer gegeven aan telkens +/- 17 leerlingen.

Het resultaat daarvan is dat de leerlingen naar huis gingen met een correctere weerspiegeling van de moslimpopulatie in België en de rest van de wereld. Misconcepten werden ontkracht en pijnlijke getuigenissen over de impact van fake news m.b.t. islam(ofobie) werden gedeeld door leerlingen. Dit zorgde voor meer begrip, empathie en bewustwording bij de leerlingen.

Onze inspanningen naar (hoge)scholen in en rond het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bleven tot nader order onbeantwoord. We zetten daar in 2025 verder op in en **plannen zo snel mogelijk** meerdere vormingssessies voor leerlingen en hogeschoolstudenten. We gaan ook na hoe we bij leerkrachten godsdienst/levensbeschouwing navorming kunnen organiseren.

Kort samengevat hebben we in deze strategische doelstelling ook nog volgende initiatieven gerealiseerd. Zo hebben we in samenwerking met Broederlijk Delen gewerkt aan een 'Interreligieuze Bezinningsmap' met als doel twee groepen samen te brengen en te

onderzoeken wat zij gezamenlijk kunnen ondernemen rond solidariteit.

Daarnaast is er een website opgezet om onze initiatieven beter kenbaar te maken voor een breder publiek. We hebben ook interviews afgenomen bij jongeren over het thema 'Muziek & Geloof', waarbij we inzichten en ervaringen verzamelden om een hedendaags, jonger perspectief te laten horen.

We hebben genetwerkt met interlevensbeschouwelijke en interreligieuze werkers om kennis en ervaringen uit te wisselen. Tegelijkertijd hebben we actief nieuwe leden gezocht voor de stuurgroep Relatieopbouw Moslims-Christenen om de werking verder te versterken en nieuwe perspectieven aan bod te laten komen.

Deze werking is in handen van stafmedewerker Imane Hadra (imane@orbitvzw.be) en de ROMC-werkgroep.

In de stad Antwerpen zetten we verder in op de interlevensbeschouwelijke en interreligieuze samenwerking met de werking van [Parel Antwerpen](#). Door middel van onder meer ontmoetingsactiviteiten Eten met de Buren én een Soligion Solidariteitswandeling in Borgerhout en Antwerpen-Noord. We publiceerden – in samenwerking met Brandpunt 23 - **de brochure 'Afscheid in Antwerpen'** en organiseerden een [lancering](#) ervan in juni 2024.

In samenwerking met PAREL bereiden we voor 26 april 2025 de [studiedag 'Afscheid in Antwerpen'](#) voor, die belangrijke thema's zoals verlies, rouw, begraafrituelen in een interlevensbeschouwelijke context zal belichten.

Deze werking wordt begeleid door **stafmedewerker Isabella Goossenaerts** (isabelle@orbitvzw.be).

Mede met de steun

Zinvol & Solidair ondersteunt interlevensbeschouwelijke en interreligieuze samenwerking om de samenleving beter te maken

Tot vandaag zetten de meeste interlevensbeschouwelijke dialogogroepen in Vlaanderen in op ontmoeting en dialoog. Dat is een waardevolle bijdrage om elkaar beter te leren kennen

over de levensbeschouwingen heen. In veel steden en gemeenten hebben ontmoetingsactiviteiten al een lange traditie. Ze dragen bij tot goede onderlinge relaties. ORBIT vzw heeft daaraan bijgedragen en blijft dat op een bescheiden manier ook verder doen. Want het is absoluut nodig. Gemeenten die de interlevensbeschouwelijke ontmoeting mee opnemen, maken een terechte en verstandige keuze.

ORBIT vzw heeft in 2024 **een nieuwe stap gezet**. Onze samenleving kent veel lokale en bovenlokale uitdagingen. Situaties van armoede, sociale spanningen en uitsluiting, eenzaamheid, woningnood, ongelijke onderwijskansen, klimaatverandering, veiligheid in onder meer het verkeer, ... zijn er enkele van. Er is bovendien te weinig sociale cohesie in buurten én er bestaan veel vooroordelen over verschillende levensbeschouwingen. Daarom willen we graag **met de verschillende levensbeschouwingen en religies samenwerken aan oplossingen voor concrete lokale uitdagingen**.

Omdat we vaststellen dat veel levensbeschouwingen werken aan solidariteit, maar dit vaak naast elkaar doen in plaats van met elkaar, en omdat de (foutieve) gedachte leeft dat levensbeschouwingen niets te zoeken hebben op het maatschappelijk domein, en omdat de contacthypothese van Allport pas echt vervuld kan worden als er een gemeenschappelijk doel is en er rekening wordt gehouden met verschillen in maatschappelijke positie, zijn we met het [project Zinvol & Solidair](#) gestart. Deze theorie stelt dat contact tussen verschillende (etnische) groepen kan zorgen voor minder vooroordelen tussen de verschillende groepen.

In Leuven ontwikkelde ORBIT met Broederlijk Delen en 14 Leuvense levensbeschouwingen of interculturele verenigingen, stad Leuven, de KUL, Internationaal Comité, Beweging.net een solidair initiatief. Op 22 maart 2025 werd een interlevensbeschouwelijke maaltijd georganiseerd in het teken van concrete solidariteit in de gemeenschappelijke vastenperiode van moslims/christenen/bahai'i. We besteedden er veel aandacht aan het gemeenschappelijke van vasten, kennismaken en concrete blijken van wereldwijde solidariteit.

Vanuit onze evaluatie is gebleken dat (1) er zelfs in het levensbeschouwelijk rijke Leuven nog nood is aan gemeenschappelijke initiatieven tegen polarisatie en eenzaamheid, (2) er bij veel organisaties nog groeipotentieel is in interculturele/interlevensbeschouwelijke competenties en (3) er veel animo bij lokale groepen is om samen te werken.

Het resultaat is Portie Gemengd. 14 organisaties zetten hun schouders vanuit interlevensbeschouwelijke insteek onder een solidair evenement in Leuven, in samenwerking met de Stad, het middenveld, de universiteit **EN** de 5 moskeeën, verschillende christelijke organisaties, de vrijzinnigen, de bahai, de hindoes en verschillende agnostische organisaties. Op die manier zetten we de maatschappelijke rol van levensbeschouwing op de kaart en tonen we dat samenleven in diversiteit wél mogelijk is. Ondertussen is dit initiatief succesvol verlopen en telde niet 400 maar **500 aanwezigen**.

Kort samengevat hebben we in deze strategische doelstelling ook nog deze initiatieven genomen: Studiedag Afscheid in Antwerpen, verkennende gesprekken met Gent, Willebroek, Ninove, Genk, Interlevensbeschouwelijk Dialoog (Vlaams-Brabant/Mechelen) en Zottegem. **We deden dat met deze bondgenoten:** ORBIT Antwerpen, Parel, Antwerpse levensbeschouwingen en begrafenissector, Death Care (UA), stad Willebroek, Tiense Wereldvrouwen, dekenaat Zottegem, ILOD, ORBIT Oost-Vlaanderen, Effata Gent, Grenzen Bewegen Leuven.

In 2025 zullen we verder werken aan interlevensbeschouwelijke projecten in Tienen, Gent, Ninove, Willebroek... We willen in Antwerpen de noden van de levensbeschouwingen peilen rond begrafenisrituelen en die voorleggen aan de uitvaartsector en de bevoegde Antwerpse stadsdiensten.

Stafmedewerkster Franciska Aelbrecht (franciska@orbitvzw.be) kwam op 1 juli 2024 in dienst, nadat projectmedewerkster Chiara Ghiotto het project opstartte. Franciska voerde 22 kennismakingsgesprekken in tien gemeenten met potentiële actoren en lokale gemeenschappen. Ze verkende ook samenwerkingsmogelijkheden met Soligion, ENORB, UCSIA, stadsbesturen en academici die in het onderwerp actief zijn.

Mede met de steun van een privaat fonds.

ORBIT gaf samen met uitgeverij Pelckmans vorm en inhoud aan **de interreligieuze en interlevensbeschouwelijke jaarkalender 2025, de 27ste editie**. De tekeningen zijn van Stephanie Dehennin. De 28ste editie 2026, met tekeningen van Yule, is in voorbereiding.

Racisme aanpakken

ORBIT stelde in 2024 vast dat **weinig organisaties maatregelen treffen om racisme binnen hun eigen werking te voorkomen en voorbereid te zijn op de aanpak van racistische voorvallen. Daarom hebben we** verder ingezet op **coaching van organisaties.**

Als organisaties een vormingsaanvraag over racisme indienden, voerden we systematisch een **gesprek over het intern antiracismebeleid** van de aanvragers. We stelden daarover een handleiding samen en vroegen tiental organisaties **feedback**. We legden enkele **diepte-interviews** af, zowel om de feedback over de handleiding - die we ondertussen ontwikkelden - grondiger te bespreken, als om zicht te krijgen op goede praktijken in het beleidsmatig voorkomen van racisme als organisatie.

Net zoals in 2023 voelden we de impact van deze aanpak in het bijzonder bij een wijkgezondheidscentrum waar we begin 2023 vorming gaven over antiracismebeleid. We hebben deze begeleiding in 2024 verdergezet, informeel via een diepte-interview en meer expliciet tijdens een uitwisseling over waar ze stonden en welke knelpunten ze nog tegenkwamen. We voelden een grote betrokkenheid. Tijdens de uitwisseling merkten we dat ons advies om in te zetten op traumaverwerking voor één collega die sterk geraakt is door verschillende incidenten van racisme, ter harte werd genomen. We konden daarbij steunen op ons partnerschap met Mwinda Kitoko.

Op 10 december 2024 was onze **handleiding 'Als organisatie racisme in je eigen werking aanpakken'** klaar voor publicatie en verspreiding. In 2025 zullen we verder inzetten op die coaching. De handleiding wordt ook deel van een workshop op het [event 'The Time Has Come - De erfenis van de Last Poets'](#) op 19 maart 2025 in Gent.

De handleiding vindt verder haar weg door **2 artikels over racismepreventie** op de werkvloer in [Veiligheidsnieuws van Prebes](#) (december 24 en maart 25)

Om racisme aan te pakken, deden we ook aan **belangenbehartiging via de NAPAR Coalitie** met verschillende politieke meetings (MR, Vooruit, CD&V, Groen, staatssecretarissen voor Gelijke Kansen (Brussel en federaal), [grondige analyses van de partijprogramma's](#), van de [regeerakkoorden](#) en een [nauwgezette opvolging van het parlementair werk](#) over racisme. Er was ook een [leerdebat](#) over de aanpak **van racisme** in het onderwijs en in het gevangeniswezen, in aanwezigheid **van 30 deelnemers, 6 experts en 5 politici**.

We begeleidden **22 vormingen “omgaan met racisme”** met **287** deelnemers en deden een **individuele begeleiding** van een doelwit van racisme op de werkvloer.

We publiceerden een [opiniestuk](#) over levensbeschouwing en religie in de klas en hadden daarover een dialoog met de hoofdredactie van BRUZZ.

Onze bondgenoten in 2024 waren Mwindia Kitoko vzw, Avansa Oost-Brabant, de leden van de NAPAR Coalitie, Unia,.. We maakten kennis en dialogueerden met het [Vlaams Mensenrechteninstituut](#).

In 2025 zetten we verder in op belangenbehartiging via de NAPAR Coalitie. We coachen organisaties in de aanpak van racisme op hun werkvloer en planden reeds 8 vormingen “omgaan met racisme” met bijhorende gesprekken over antiracismebeleid. We stellen vast dat het **federaal regeerakkoord** verder inzet op de aanpak van racisme en streeft naar een interfederaal actieplan tegen racisme. We gaan daarover in overleg met **de bevoegde minister**. Een gelijkaardige inspanning leveren we naar de **Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur** die in deze bevoegd is.

We investeren in de voorbereiding van een **studiedag over racisme in detentie**.

We zijn medeorganisatoren voor een inhoudelijke namiddag over de [aanpak van racisme op 19 maart naar aanleiding van de komst van de muziekgroep The Last Poets](#) (20/03). Het [programma](#) van 19 maart oogt bijzonder. ORBIT zet in op een workshop rond de aanpak van racisme op de werkvloer. Het [concert op 20 maart](#) is een exclusief gebeuren.

De ORBIT-werking rond ‘racisme aanpakken’ wordt begeleid door **Thomas Peeters** (thomas@orbitvzw.be) en sinds medio 2024 ook door **Franciska Aelbrecht** (franciska@orbitvzw.be).

Mede met de steun van

Verbindend in onze communicatie met aandacht voor een versterkte politieke participatie

Het werd in 2024 helder hoe leugenachtige berichtgeving de democratische rechtsstaat kan bedreigen. Er waren nog nooit zoveel factcheckers. Zowel binnenlandse als buitenlandse opiniemakers zetten in op de verstoring van relaties tussen burgers. Door bepaalde burgers te 'ontmenselijken' dreigen ze ook weggeduwd te worden uit het maatschappelijke debat. Dat voedt de gedachte dat het normaal is dat het beter gaat als er aparte samenlevingen bestaan. We kunnen elkaar dan beter niet kruisen en afgezonderd bestaan.

In die verdeelde samenleving worden woorden als wapens en splijtzwammen ingezet. ORBIT heeft daarom ook in 2024 ingezet op [samenwerking in het kader van het Other Talk](#) netwerk, waar gezocht wordt naar methodieken en tools om rond migratie en diversiteit beter te communiceren. Onze bijdrage daarbinnen was en is de brochure [Woorden in Beweging – spreken en schrijven over migratie en superdiversiteit](#). Deze kreeg een tweede druk. Er is nu ook een vormingsaanbod voor lokale groepen.

ORBIT ondertekende **een samenwerkingsovereenkomst** waarin de partners van **Other Talk** verder aan de slag willen blijven in 2025, nu de financiering is gestopt door een privaat fonds. Elke partner zal een inhoudelijke overlegvergadering begeleiden, en blijven uitkijken naar middelen om een coördinatie mogelijk te maken.

In het kader van sensibilisering van de publieke opinie blijven we **ook gesprekssessies 'Samen Gelukkig'** aanbieden. Met de gelijknamige kortfilm als inleiding, begeleiden een vrijwilliger erkend vluchteling en een teamlid van ORBIT-dialogen met lokale verenigingen en vrijwilligersorganisaties over het samenleven in een superdiverse migratiesamenleving.

In 2024 heeft ORBIT sterk ingezet op de hele reeks verkiezingen op alle beleidsniveaus. In samenwerking met burgerinitiatieven en experts is gewerkt aan een **pakket van 7 #pasklarezinnen** om inhoudelijke suggesties te doen voor de lokale en bovenlokale bestuursakkoorden. Ze staan [hier samen op één pagina](#) van onze campagne **#iedereenaanboord**.

We hebben de teksten ook leven gegeven door de organisatie van [vijf #leerdebatten](#). De **#leerdebatten brachten 27 politici, 28 experts en 130 burgers** samen om de **#pasklarezinnen** ingang te doen vinden.

We zorgden voor een **nawerking** door verslaggeving van de leerdebatten, gesprekken met personen betrokken bij de samenstelling van bestuursakkoorden en kabinetten/administraties gevormd na het afsluiten van de akkoorden.

Leerdebat *Nieuwe Buren hebben recht op wonen en participatie*
Vlaams Parlement - Brussel

Leerdebat *Samen Racisme Aanpakken* -
Arteveldehogeschool Gent

Leerdebat *Een interreligieus en interlevensbeschouwelijk samenlevingsbeleid*
Beweging.net - Hasselt

Leerdebat *Vertrouwen en Participatie in de superdiverse migratiesamenleving*
Hof van Watervliet Brugge

Leerdebat *Menswaardig Migratiebeleid*
UAntwerpen

ORBIT reageerde op de inhoud van het Vlaams Regeerakkoord door de publicatie van drie reflectienota's: over [woonbeleid](#), over [interreligieus en interlevensbeschouwelijk beleid](#), over [aanpak van racisme](#).

We werkten aan een reactie op het Federaal Regeerakkoord. Het werd deze nota: [101 vragen bij het Federaal Regeerakkoord](#).

Ik Stem Ook

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen 2018 heeft ORBIT aan De Wakkere Burgers en het toenmalige Minderhedenforum (nu LEVL) voorgesteld om campagne te voeren rond het **kiesrecht voor niet-Belgen voor de lokale verkiezingen**. We stelden immers vast dat enkel een klein percentage van de kiesgerechtigden zich daarvoor registreerden. De campagne was toen succesvol. Op de plaatsen waar we met eigen middelen promotie maakten, samen met een aantal gemeenten, stegen de inschrijvingen en registraties.

Voor de **gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2024 herhaalden we de campagne**. Nu was De Wakkere Burger campagnetrekker, samen met LEVL en ORBIT. De Vlaamse Overheid steunde ons met een deeltijds medewerkster.

ORBIT-medewerkers zetten zich mee in voor de promotie in de verschillende netwerken, bij burgerinitiatieven, op markten en bij vergaderingen/netwerkdagen.

We presenteerden onze inspanningen naar de doelgroepen EU-kiesgerechtigden en niet-EU-kiesgerechtigden op een netwerksessie van de Vlaamse Overheid – Binnenlands Bestuur op 10 december 2024. Deze informatie zal online te raadplegen zijn op de webstek [Samenleven | Vlaanderen.be](https://www.samenvleanderen.be).

Tijdens deze sessie deden we **deze aanbevelingen**:

- Permanent communiceren over registratie en stemrecht
  - bij verhuis en domiciliëring in gemeente
  - bij welkomstmoment/-pakket voor nieuwe inwoners
  - intensievere aanpak in aanloop naar verkiezingen
  - info- en inschrijfmomenten in steden en gemeenten
- Kiesrecht als vast aandachtspunt tijdens inburgeringstrajecten/-cursussen
- Vlaamse sensibiliseringscampagne
- Samenwerking tussen lokaal bestuur en middenveld om mensen te motiveren
- Aansturen van de promotie door regionale projectmedewerkers
- Verkenning van juridische mogelijkheden van ‘automatische registratie’ van de kiesgerechtigden in het Vlaams Gewest, nu op opkomstplicht is afgeschaft.

Ik Stem Ook is een campagne van

Met de steun van

Kiesrecht is maar één van de mogelijkheden om politiek en maatschappelijk te participeren.

In het kader van onze werking rond de verkiezingen 2024 en onze campagne #iedereenaanboord publiceerden we daarom [deze #pasklarezinnen](#) rond politieke en maatschappelijke participatie. We organiseerden een **#leerdebat** over het thema in Brugge.

LEERDEBAT

**IEDEREEN
AANBOORD**

Vertrouwen & participatie in de superdiverse migratie-samenleving

Donderdag 25 april 2024

Hof van Watervliet
Oude Burg 27
Brugge
info: didier@orbitvzw.be

Expertenpanel:

Wim Van Roy (De Wakkere Burger)
Rhoddy Petit (Merelbeke Mondiaal)
Kathelijne Houben (Other Talk)
Burgerplicht - Gent
Nele Van der Hulst (Socius vzw)
Beweging.net

Moderator

Didier Vanderslycke
ORBIT

Programma

18:30u Onthaal
19:00u Dialoog met experts, politici en aanwezigen
Einde rond 21:15u

ORBIT publiceert n.a.v. de #verkiezingen2024 pasklare zinnen voor de bestuursakkoorden. We gaan er ook over in debat. In een leerdebat. Dat betekent dat we de expertise uit de samenleving voorleggen aan kandidaten van politieke partijen.

Op 25 april buigen we ons over de vraag hoe we het vertrouwen en de participatie in de superdiverse samenleving kunnen versterken. Kandidaten van politieke partijen krijgen de kans om te reageren op de getuigenissen en voorstellen van experts uit burgerinitiatieven en sociale organisaties.

**#IEDEREEN
AANBOORD**

We schreven aanvullend [dit opiniestuk in Knack](#) onder de titel: **'Burgerparticipatie blijft vandaag nog een mager beestje en een behoorlijk wit verhaal'**.

ORBIT steunt op de inzet van team, regionale contactpersonen en vrijwilligers

We vernoemden eerder in dit rapport al de namen van enkele stafmedewerkers en vrijwilligers die nu actief zijn. Zij werken als teamgenoten samen met **Charlotte Vandegehuchte** (charlotte@orbitvzw.be) als communicatieverantwoordelijke, **Fenje Venema** (fenje@orbitvzw.be) als logistiek-administratief medewerker en **Didier Vanderslycke** (didier@orbitvzw.be) als coördinator. In 2024 namen we afscheid van **Khava Haman** en **Anke Berghman** die werkten voor de infolijn Vluchtelingen of een vervanging deden. Bedankt voor hun inzet!

De **regionale contactpersonen** voor de ORBIT-werking zijn Dominique Ballegeer (West-Vlaanderen), Liesbeth Rogge (Oost-Vlaanderen), Ninia Lucas (Antwerpen), Hedwig Reyntjens (Vlaams-Brabant) en Serge Casier (Limburg). Zij zijn geen werknemers van ORBIT maar volwaardige netwerkers met een regionale uitstraling.

We kunnen rekenen op **de vrijwillige inzet** van **Tetty Rooze** (migratie), **Hisham Almasalmeh** (Samen Gelukkig) en **Gust De Preter** (facturatie en verzendingen).

We zijn dankbaar voor de inzet van verschillende **stagiairs** die we in 2024 mochten leren kennen en begeleiden. In het voorjaar 2025 startten reeds drie nieuwe stagiairs gestart. Zij volgen heel diverse opleiding: maatschappelijk assistent, communicatiewetenschappen, wereldreligies, politieke en sociale wetenschappen,....

Tenslotte is ook de **inzet van de leden van de Algemene Vergadering en het Bestuur** van fundamenteel belang als ruggengraat voor de werking. Ze worden voorgezeten door **voorzitster Marjet Haels**. Zij hebben in 2024 extra ingezet op het samenstellen van een goed beleidsplan.

ORBIT in het perspectief van 2026 - 2030

Medio december 2024 heeft ORBIT vzw haar **beleidsplan 2026-2030 ingediend** bij de Vlaamse Overheid. Op basis daarvan zal in de loop van 2025 een beslissing genomen worden over het subsidiebudget van de organisatie voor die beleidsperiode. We hopen te mogen rekenen op **een subsidieverhoging** gezien de wijze waarop we onze functies en rollen als sociaal-culturele organisatie, met de nodige impact naar de doelgroepen en de strategisch vooropgestelde doelen in het gisteren en vandaag, hebben vervuld. En de uitdagingen die we morgen dienen op te **nemen in een - opnieuw - bijzondere tijd**.

De algemene vergadering, het bestuur, de vrijwilligers en het team hebben met veel enthousiasme gewerkt aan **een plan dat opkomt voor de grondrechten, en dat met een verbindende en inclusieve insteek**. Oplossingsgerichte dialogen met en tussen mensen, organisaties en overheden zijn de beste weg naar structurele verandering, daar waar het nodig is.

Tijdens het werkjaar 2025 zal reeds ingezet worden op een goede start voor het nieuwe beleidsplan. Daarbij zal ook aandacht gaan naar de opvolging van de huidige coördinator en een verder goed zakelijk bestuur. Meteen wordt ook geïnvesteerd in goede en **nog betere communicatietools** die de strategische doelen dienen. De nieuwe ORBIT-website is daar één van de instrumenten voor, maar ook goede interne communicatie, een goede relatie met de doelgroepen en het versterken van het ORBIT-netwerk zijn nodig.

De creatie van een **adviesraad financiering** moet ons helpen om een stevige budgettaire fundering te behouden en te verdiepen.

Tot slot

De algemene vergadering van 25 maart 2025 heeft **dit rapport unaniem en enthousiast goedgekeurd**. Het werd een verfrissende en realistische inkijk genoemd in onze werking en samenwerking om heel concrete doelen te bereiken, om impact te hebben in moeilijke maatschappelijke vraagstukken, om burgers te versterken in hun inzet én om betekenisvolle bondgenootschappen aan te gaan die bijdragen tot de realisatie van een aantal grondrechten. Het geeft ORBIT een stevige uitgangspositie om haar beleidsplan 2026-2030 te realiseren.

Met dank aan ieder die er zijn schouders onder zet.

Contact:

ORBIT vzw, Huidevettersstraat 165, 1000 Brussel info@orbitvzw.be
Op Facebook, BlueSky, LinkedIn en Instagram www.orbitvzw.be

De algemene werking van ORBIT vzw wordt ook gesteund door

ORBIT vzw is erkend en wordt gesubsidieerd als sociaal-culturele organisatie door de Vlaamse Overheid

